

— Nù, pa jo vzemi! — reče babica.

— In kako se imenuje ta cvetica?

— Materina dušica, ljuba moja, materina dušica

— Ej, pa nečem potem trgati tega cvetja, ker bi mojej mami žal bilo, da jej odnesem njeno dušico. Nù, ali pa je znabiti v tem cvetu res dušica moje mame? — vprašala je Katarinka.

— Dušice tvoje dobre matere ni v tem cvetji, cvetica se le tako imenuje.

— In zakaj se ta cvetica takó imenuje, babica?

— Nu dobro, ljuba moja, ker si takó radovedna pa sedi tù k meni, da ti povem.

Katarinka sede poleg babice v zeleno travo in babica jej pripoveduje tako-le:

— Še pred mnogo mnogo leti živel je dvoje ubožnih a poštenih ljudi. Imeli so hčerko jedinko. Anica bila jim je veselje in žalost: veselje, ker je bila tako lepa in dobra, žalost, ker je zaradi velikega ubožstva niso mogli vzrejati, kakor bi bili radi. Ali to še ni bilo vse. Nenadoma pride kuga v tisti kraj, kjer so živeli njeni stariši, tako imenovana črna kuga. Prva njenih žrtev je bila Aničina dobra mati. Bila je Anica takrat komaj osem let stara, ko so jej pokopali mater. Nikakor se ni mogla utolažiti in ljudje so jo videli po največ na materinem grobu. Oče zaradi premnožih opravkov ni utegnil na pokopališče, zato je bil materin grob zapuščen in pust, ker Anica še ni znala saditi cvetic. A to je še celó dobrega Boga razžalostilo, zato je dal, da je na grobu Aničine matere sama o sebi vzrastla ta majhna a prijetno dehteča cvetica. Ko je Anica to cvetico na materinem grobu ugledala, zeló se je razveselila. Tekla je takòj po očeta in tudi on je moral na pokopališče. Z velikim veseljem mu pokaže cvetico, rekoč:

— Kaj ne, oče, kako je lepa! In kako se imenuje ta cvetica?

Oče ni še nikoli poprej videl takega cveta, pomislil je malo in dejal:

— Materina dušica, materina dušica. Saj vidiš, da ima rastlina priprost cvet, ki je pa vender skromen, tako mil in prijeten, kakor je bila blaga duša tvoje rajnke matere.

In pravo je dejal oče, ker od onega časa se ta cvetica tudi res imenuje „materina dušica.“

Tako je pripovedovala babica svojej vnučici Katarinki, a jaz sem vse to poslušal izza kapelice in si vsi lepo zapisal, da povem tudi vam, ljubi moji otročiči.

(Po A. Harambašiću posl. Iv. T.)

Pravljice o morji.

(Piše M. Šašelj.)

2. Morska kraljica.

Na vozu, čegar pésti so od zlatá, čegar sôra je srebrna. čegar ôje je bakreno, čegar relsi so od drage kovine, vozi se z raznimi morskimi cvetovi okrašena morska kraljica. V vozu uprežena je šestorica snežno-belih labudov, ki svoje zakrivljene vratove vijugasto obračajo na vse strani, gledajoč sè svojimi kot biser čistimi očmi po polzkejši morskejši gladini in v srečo si prištevajoč, da je le njim dovoljena čast voziti morsko kraljico.

Kamorkoli se pripelje slovesni voz, pozdravlja ga vse, in vse se mu klanja. Davno pred prihodom njegovim skrčile so se zelene alpe in napravile velik otok, da se na njem postreže kraljici in se počije potna živina. Vsi prostori na otoku okrašeni so z redkimi morskimi cveticami, ki se le sem ter tja pokažejo kakemu živemu bitju. Ali kako so izvedele zelene alpe, da se ima pripeljati morska kraljica? Ta glas prinesel je lahek zefir, ki tako urno poletava nad morsko gladino. On jim je povedal, da se v vsej svojej krasoti pripelje morska kraljica, da pogleda vse kraje svojega kraljestva. —

Na otok prihajajo se jej poklanjat školjke in polžki, ostrige in pokrivače ter mnoge druge drobne živalice, katerih milijone hrani zeleno morje, vse z veliko radostjo pozdravlja morsko kraljico. In glej! na večer zaiskrí se okolo zelenega otoka na tisoče in tisoče lučice, ki se krasno lesketajo v mesečini. Oj prelep je to pogled z malega otoka na morji; pač le ta je vreden in dostojen vsprejema morske kraljice! —

Tako se vozi morska kraljica iz kraja v kraj in ogleduje svoje kraljestvo. Kamorkoli dospeje, ondù vlada mir in veselje; radosti ni konca ne kraja, ona vse pomladí, ona vse prestvari. Toda vprašati utegneš po času, v katerem prihaja ta morska kraljica, in kdo izmed ljudij jo je pač vže videl? Srečal jo je romar, ki je plul čez morje v sveto deželo, videl jo je misijonar, ki je šel reševat sužnje brate, videl jo je mladeneč, ki je, posvetivši se službi Božjej, jadral čez morje na drugi svet. Vsem drugim pa se prikriva pogled krasote vseh krasot — morske kraljice in njenega spremstva.

3. Povodnji mož.

Ko se je jelo morje vzdigovati, ko se poganja val za valom proti obali in napravlja grozen vrišč in bobnenje, takrat pretresajo čudni čuti človeško srcé. Kdo je vzdignil ta vihar, kdo je zapovedal morju, da se ima gibati ravno sedaj? Kdo mu je ukazal, da se mora razbrzdano zaganjati na otok sredi morja? Vprašaj po pravljici o morji in govorila ti bode tako-le: „V dnu morja ima svoje kraljestvo povodnji mož. V roci ima velikansko gorjačo, s katero ob gotovem času premeša morje, da se voda ne izpridi. Kadar pa on ne utegne opravljati tega dela, pošlje urni veter, ki po gladini hiteč vzbuja valove in meša vodo ter tako vse opravi namesto povodnjega moža. Gorjé pa živemu bitju na morji, kadar se razjezi ta povodnji mož! Takrat pošlje namesto vetra vihar, ki z neznansko močjo pólje po valovih in je premetava na vse strani. Takrat vzame tudi sam povodnji mož v roko gorjačo in jame gibati vodo na dnu morja in metati valove visoko proti nebu! Ako ugrabi v svojej jezi ladijo, vrže jo ob skalovje, ob katerem se mora razbiti na kosce in potopiti na dno.

V svojem kraljestvu je povodnji mož mogočen gospodar in nikogar ne trpi poleg sebe. Ribam daje svoja povelja, katera morajo natanko zvrševati. Ubogati ga mora vse, karkoli se giblje v vodi, od male ribice do morskega volka, od pliskavice do velikanskega kita. Ako zapové ribi, da mora plavati iz tega morja v drugo, sluša ga na mig; ukaže li drugi, da spremlja ladijo v daljne dežele, izvrši se njegova volja. Karkoli ukaže, bodi si še tako težavno, izvršiti se mora natančno.

Dà, v njegovem kraljestvu vlada red, natančnost, poslušnost; nihče ne vprašaj: kdaj, kakó in zakaj!?

(Dalje sledi.)

